

Lyhyesti kehitysvammaisten erityislukiokoulusta 2013

Erityislukiokoulun opinto-ohjelmat

Erityislukiokoulu tarjoaa sekä kansallisia että yksilöllisiä opinto-ohjelmia. Kansalliset opinto-ohjelmat ovat seuraavat:

Hallintoalan, kaupan ja tavarankäsittelyn opinto-ohjelma

Oppilaat saavat perustiedot hallinnon, kaupan ja tavarankäsittelyn aloilta. Koulutus valmistaa oppilaat työtehtäviin esim. yksinkertaisen hallinnon aloilla, käytännön markkinoinnin ja yksinkertaisen dokumentoinnin tehtäviin. Opintojen aikana oppilaat kehittävät myös palveluystävällisen asenteen sekä kyvyn kanssakäymiseen ja yhteistoimintaan asiakkaiden kanssa.

Esteettisen toiminnan opinto-ohjelma

Oppilaat saavat perustiedot esteettisestä toiminnasta ja taidealojen ilmaisumuodoista. Opintojen aikana oppilaat saavat kokeilla kommunikointia kuvien, tekstien ja äänen avulla. Opintolinjalla ei ole erityistä ammattisuuntausta, mutta koulutuksen tarkoituksena on johtaa tehtäviin eri taideprojekteissa tai että oppilas jatkaa opintoja tai saa työpaikan esteettisillä työaloilla.

Hankitut tiedot voivat myös olla käyttökelpoisia esikouluissa ja sekä erilaisissa lasten iltapäiväkotien toiminnoissa.

Kiinteistöhuollon, maanrakennuksen ja rakennusalan opinto-ohjelma

Oppilaat saavat perustiedot kiinteistöhuollon, maanrakennuksen ja rakennustyön aloilta. Opinnot valmistavat oppilaita tehtäviin, joita ovat esim. kiinteistöjen korjaus- ja huoltotyöt tai puistoalueiden maanrakennus ja hoito.

Ajoneuvohuollon ja rahtitavaran käsittelyn opinto-ohjelma

Oppilaat saavat perustiedot ajoneuvohuollon ja rahtitavaran käsittelyn aloilta. Opinnot antavat oppilaille valmiudet esim. korjata ajoneuvoja ja koneita, pestä ja kunnostaa autoja sekä ajaa trukkia. Opintojen aikana oppilaat kehittävät myös palveluystävällisen asenteen sekä kyvyn kanssakäymiseen ja yhteistoimintaan asiakkaiden kanssa.

Käsityön ja tuotannon opinto-ohjelma

Oppilaat saavat perustiedot käsityön historiasta, eri käsityötekniikoista ja tuotannosta. Opintojen aikana oppilaat saavat myös oppia käyttämään tarvittavia työkaluja ja tutustuvat eri valmistusmenetelmiin sekä lisäävät tietojaan niistä materiaaleista, joita käytetään opinto-ohjelmaan kuuluvien ammattien alueilla.

Hotelli-, ravintola- ja leipomoalan opinto-ohjelma

Oppilaat saavat hotelli-, ravintola- ja leipomoaloja koskevat perustiedot. Opinnot valmistavat oppilaita työtehtäviin esim. leipomo- ja konditoriatuotteiden parissa, antavat tietoa elintarvikehygieniasta, kattauksista, ruoanvalmistuksesta ja hotellipalveluista. Opintojen aikana oppilaat kehittävät myös palveluystävällisen asenteen sekä kyvyn kanssakäymiseen ja yhteistoimintaan asiakkaiden kanssa.

Terveys-, hoito- ja huoltoalan opinto-ohjelma

Oppilaat saavat perustiedot palvelu- ja huoltotoiminnasta iltapäiväkoti- ja hoitoloilla. Opinnot valmistavat oppilaita työtehtäviin aloilla, joihin kuuluu esim. ravinto ja terveys, huolenpitoimet ja hoitotyö. Opintojen aikana oppilaat kehittävät myös palveluystävällisen asenteen sekä kyvyn kanssakäymiseen ja yhteistoimintaan toisten kanssa.

Opinto-ohjelma, jonka suuntauksena on yhteiskunta, luonto ja kielet

Opinto-ohjelma kouluttaa oppilaita etupäässä yhteiskuntatietouden ja kielten alueilla. Tämän lisäksi oppilaille on mahdollisuus syventäviin tai laajempiin opintoihin median ja ympäristötietouden parissa.

Metsän-, maan- ja eläinten hoidon opinto-ohjelma

Oppilaat saavat perustiedot luonnon ja ympäristön huollosta sekä alalla käytettävistä koneista ja menetelmistä. Opinnot valmistavat oppilaita työtehtäviin esim. maanparannus- ja lähiympäristöhuollon aloilla, kasvien, kasvuympäristöjen ja eläinten parissa. Opintojen aikana oppilaat kehittävät myös palveluystävällisen asenteen sekä kyvyn kanssakäymiseen ja yhteistoimintaan toisten kanssa.

Arvosanat

Kansallisilla opinto-ohjelmilla oppilaat saavat arvosanan jokaiselta suoritetulta kurssilta. Hyväksytyt arvosanat ovat E, D, C, B ja A. Paras arvosana on A ja huonoin on E.

Jos oppilas ei suoriudu arvosanaan E tarvittavista vaatimuksista, hän jää ilman arvosanaa.

Erityislukiokoulun lopputyö osoittaa suoriutuuko oppilas tavallisista työtehtävistä

Kaikki kansallisten opinto-ohjelmien oppilaat jättävät erityislukiokoulun lopputyön (gymnasiesärskolearbete). Työn tulee kuvastaa opinto-ohjelman tavoitteita ja oppilaan koulutusta.

Erityislukiokoulun lopputyön tulee osoittaa, että oppilaat suoriutuvat tietyllä työalalla esiintyvistä tavallisista tehtävistä. Siksi erityislukion lopputyö tehdäänkin opintojen loppuvaiheessa.

Opettaja arvostelee erityislukiokoulun lopputyön ja päättää, hyväksytäänkö se vai ei. Hyväksytty lopputyö saa arvosanan E. Jos oppilas ei saavuta tavoitteita, hän jää ilman arvosanaa.

Yksilölliset opinto-ohjelmat

Oppilaat jotka eri syistä eivät voi seurata kansallisten opinto-ohjelmien opetusta, saavat suorittaa yksilöllisen opinto-ohjelman. Yksilölliset opinto-ohjelmat sisältävät seuraavat aihepiirit (ämnesområden):

- esteettinen toiminta
- koti- ja kuluttajatietous
- urheilu ja terveys
- luonto ja ympäristö
- yksilö ja yhteiskunta
- kieli ja kommunikaatio.

Tämän lisäksi oppilaille tarjotaan mahdollisuus harjoitteluun, jos se todetaan heille hyväksi.

Aihepiiri voi käsittää osia useammasta aineesta. Jokaiselle aihepiirille on oma aihepiirin opetussuunnitelma (ämnesområdesplan). Siinä kuvataan opetuksen päämäärät sekä ne tavoitteet, joita oppilaiden on tarkoitus oppia.

Arvosanojen sijasta opettaja arvostelee oppilaan tiedot niiden vaatimusten perusteella, jotka on annettu perustietojen ja syvennettyjen tietojen osalta. Täten opettaja voi soveltaa vaatimukset kunkin oppilaan henkilökohtaisten mahdollisuuksien mukaisesti.

Yksilöllisen opinto-ohjelman piirissä oppilas voi valita aineyhdistelmän, joka käsittää kansallisen ohjelman oppiaineita sekä eri aihepiirien aineita. Koulun rehtori päättää, mitä aineita voi yhdistää.

Jokaiselle oppilaalle oma opintosuunnitelma

Erityislukiokoulun kaikille oppilaille tehdään oma opintosuunnitelma. Opintosuunnitelmasta näkyy

- mitä opinto-ohjelmaa oppilas käy
- mitä kurseja ja aihepiirejä opetus käsittää
- onko opinto-ohjelma normaalilaajuinen, supistettu tai laajennettu
- mitkä kurssit kuuluvat kyseiseen normaalilaajuiseen opinto-ohjelmaan
- mitkä kurssit ovat lisänä normaalilaajuisen opinto-ohjelman ulkopuolella
- mitkä kurssit sisältyvät supistettuun opinto-ohjelmaan ja mitkä kurssit on otettu pois.

Lukiokoulun tutustuttamisohjelmat (IM)

Oppilaat, jotka ovat käyneet erityisperuskoulun, voivat jatkossa valita jonkun tutustuttamisohjelmista, ammattiin tutustuttaminen, yksilöllisen vaihtoehdon tai kieleen tutustuttamisen. Tutustuttamisohjelmien tarkoituksena on antaa uusi mahdollisuus oppilaille, jotka muuten jäävät lukiokoulujen ulkopuolelle.

Ammattiin tutustuttaminen

Ammattiin tutustuttaminen on tarkoitettu kaikille nuorille, joiden todistusten arvosanat eivät riitä pääsyyn lukiokoulun ammattiohjelmaan. Oppilaat saavat ammatillista opetusta, mikä auttaa heitä työn saannissa tai johtaa jatko-opintoihin ammattiohjelman puitteissa.

Yksilöllinen vaihtoehto

Yksilöllinen vaihtoehto antaa oppilaille mahdollisuuden jatko-opintoihin tai valmiuden työelämään. Opinnot suunnitellaan jokaisen oppilaan henkilökohtaisin ehdoin ja kohderyhmänä ovat nuoret, jotka eivät täytä kansallisten ammattiohjelmien pääsyvaatimuksia.

Kieleen tutustuttaminen

Kieleen tutustuttaminen käsittää koulutusta, jossa pääpaino on paljolla ruotsinkielen opetuksella ja kohderyhmänä ovat nuoret, jotka ovat asuneet Ruotsissa vain vähän aikaa. Kieleen tutustuttamisen jälkeen oppilaat voivat jatkaa muiden opintojen puitteissa tai esim. valita toisen tutustuttamisohjelman.

Kehitysvammaiset ja aivovammaiset oppilaat

Erityislukiokoulun opetus on tarkoitettu oppilaille, jotka ovat suorittaneet peruskoulun tai erityisperuskoulun, mutta joilta puuttuu mahdollisuudet selvittää lukiokoulun vaatimuksista kehitysvamman tai aivovamman takia.

Selvitys siitä, kuuluuko oppilas kyseiseen kohderyhmään, tapahtuu kotikunnassa, jossa tehdään pedagoginen, psykologinen, terveydellinen ja sosiaalinen arvio. Selvitys on perustana kunnassa tehtävälle päätökselle siitä, kuuluuko oppilas kohderyhmään vai ei.

Erityislukiokoulun oppilaat saavat opetusta vähintään 3 600 opetustuntia, á 60 minuuttia, jaettuna neljän lukuvuoden ajalle. Koulun päämies (kunta tai yksityinen) päättää jokaisen erillisen kurssin ja eri aihepiirien tuntimäärästä.

ISBN: 978-91-87115-96-7
Valokuvat: Michael McLain

Skolverket